

Kisebbségi közösségek lehetőségei a regionális politikában

A kisebbségi közösségek kulturális autonómiájuk kiszélesítésére, az EU által nyújtott támogatási lehetőségek kihasználására a regionális politika révén nyílik a legtöbb lehetőség. A kisebbségi közösségek jelenléte egy-egy adott térségben a regionális vagy helyi identitás, illetve az adott régió nyújtotta lehetőségek kifejezője. Az anyaországi és más országokban élő kisebbségekhez fűződő kapcsolataik révén a kisebbségi közösségek a régiók közötti s nemzetközi kapcsolatok, együttműködések megtestesítői is.

Az Európai Unión belül fontos szerep jut a régiók támogatásának, amely a Strukturális Alapokon keresztül történik. A kiírások segítséget nyújthatnak a kisebbségi közösségeknek ahhoz, hogy egy-egy regionális vagy helyi fejlesztésbe saját jellegzetességeikkel kapcsolódhassanak be. E fejlesztések fő céljai – az Unió alapelveivel összhangban – a tartós foglalkoztatás növelése, a befektetések ösztönzése, a szociális integráció erősítése az adott régióban, illetve a régió sajátos helyzetének megerősítése, marketingjének javítása. Mindennek természetesen illeszkednie kell a régió hosszú távú fejlesztési stratégiájába is. Az adott térség kisebbségi közösségei a régió sajátosságát főként kulturális jellegzetességeikkel, többnyelvűségükkel erősíthetik. A kulturális sokszínűség Európa egyik alapköve. A kisebbségek – megfelelő támogatás mellett – szorosabbá fűzhetik az Unión belüli országok kapcsolatait. *Milyen tényleges lehetőségek nyílnak meg a regionális politikán belül a kisebbségi közösségek számára?*

Kultúra és turizmus vidéken: az adott régió jellegzetességeinek, kulturális sajátosságainak „marketingje”, támogatott kulturális kezdeményezések, ehhez kapcsolódó idegenforgalmi fejlesztések. Egy-egy kisebbség központi rendezvénye (mint például a mohácsi busójárás) turisztikai szempontból is sokat fejleszthet az adott térségen. Megfelelő piackutatás mellett, a kulturális értékek összegyűjtésével, a turisztikai létesítmények (helyi kézművesek, kulturális csoportok támogatása, nemzetiségi múzeum, helyi szállások, tájékoztató irodák, más kulturális intézmények fejlesztése) is sokat tehetnek.

A kultúra és média fejlesztése: a kultúrához kapcsolódó képességek, szakmák fejlesztése, a kultúra összekapcsolása a multimédiával és az információs társadalommal. Egy kulturális értékekben gazdag régió számára például a kulturális gazdaság hosszú távú stratégiájának kidolgozása, valamint multimédiás és informatikai továbbképzések szervezése a kulturális szolgáltatásban dolgozóknak, vagy az elektronikus hálózat kiépítése a régió kulturális intézményei között egyaránt jelentős fejlesztés lehet.

Történelmi épületek megóvása: az építészeti értékek megóvása a környezetvédelemmel összhangban, illetve a turisztikai értékek növelése, gazdasági jellegű hasznosítása. Más célok mellett a tájházak, kastélyok, más helytörténeti értékű épületek felújítása, helyreállítása, helyi kulturális csoportok, helyi és regionális kulturális szervezetek irodái, hangversenyek, kiállítások tarthatnak ide.

Kultúra, fenntartható fejlődés, ipari átállás: hosszú távú gazdasági stratégia keretében az ipari régiókban folytatott helyi kultúrafejlesztés. A németországi „Zechenbahn Ruhrgebiet” (Németország egyik legerősebb ipari térsége) területén például a használaton kívüli ipari létesítményeket, vasúti síneket, szénbányákat építészeti emlékeknek nyilvánították, s célul tűzték ki megőrzésüket és kulturális célú hasznosításukat. Egy átfogó gazdasági stratégia részeként ma a Ruhr-vidék jelentős kulturális központtá vált.

Kulturális örökség, mint a helyi fejlődési stratégia szerves része: amennyiben egy régió erős helyi identitással, sajátos kulturális értékkel rendelkezik, úgy érdemes a térség számára egy komplex kulturális stratégiát kidolgozni és a különböző tevékenységi területeket összekapcsolni. Ilyen cél lehet például egy, a helyi építészeti tradíciók alapján felépülő olyan kulturális központ létrehozása, amelyben a helyi jellegzetességeket kínáló éttermek éppúgy helyet kaphatnak, mint a közösséghez tartozó művészek galériái, a hagyományokat bemutató múzeumok és az ezekhez kapcsolódó kulturális rendezvények.

Szociális integráció, képzés, turizmus: a kultúra képzőközponti és turizmusfejlesztő alkalmazása egyben szociális integrációs tényező is. A kisebbségi közösségeknek ez is sikeres lehetőségeket nyújthat. A kulturális értékek megóvása képzőközpontok (szakiskolák, egyetemek) bevonásával is történhet. A szakmát, végzettséget adó intézmények oktatási programjukba beépíthetik a kulturális értékek megóvásához kapcsolódó tevékenységeket, ezáltal jól összekapcsolható a szakemberképzés a kulturális örökség megóvásával. A helyreállított kulturális értékek a helyi turisztikai stratégia részévé válnak.

A régiók közötti vagy nemzetközi együttműködés: az egy adott régióban élő kisebbségi közösség anyaországi és más országokban élő kisebbséghez fűződő kapcsolatai révén elősegítheti a határokon átnyúló tapasztaltcserét, közös projektek létrehozását. Szép példa erre, a kulturális örökség virtuális európai múzeuma, amelyet Olaszországi központtal, összehangolt tevékenységükkel hat ország nagyvárosai hoztak létre az interneten.

Aktuális pályázatok

Tempus Közalapítvány (www.tka.hu):

- Grundtvig – Előkészítő látogatások
- Comenius iskolai együttműködések előkészítő látogatások
- Leonardo da Vinci előkészítő látogatások
- Világ – Nyelv: Külföldi tanárjelöltek, tanárok fogadása magyar közép fokú szakképző intézményekben
- Szakértői tanulmányutak
- Kiváló Erasmus Koordinátor nívódíj 2007
- Erasmus Intenzív Nyelvi Kurzuson (EILC) való részvétel – 2007/2008-as tanév 2. félév
- Comenius Szakmai továbbképzés pedagógusoknak
- Európa a polgárokért / Aktív polgárok Európáért
- Középtávú szakképzési kutatások
- Norvég Alap: szakmai gyakorlatok, tanulmányutak, együttműködések nemzetközi mobilitási programok megvalósítására Magyarország és a nem uniós tag EGT országok között

Kultúrpoint Iroda (www.kulturpoint.hu):

- 1. terület: Kulturális tevékenységek támogatása
 - többéves együttműködési programok (3-5 év)
 - rövid távú együttműködések (0-24 hónap)
 - műfordítás (csak szépirodalmi művek)
 - pályázat különleges kulturális együttműködési tevékenységek támogatására harmadik országgal, illetve harmadik országban
- 2. terület: európai területen működő szervezetek támogatása (pályázat a kultúra területén európai szinten működő szervezetek támogatására)
 - „Nagykövet” kategória
 - „Hálózat” kategória
 - „Fesztivál, esemény” kategória
- 3. terület: kutatási és disszeminációs tevékenységek támogatása (pályázat a kulturális politika területén értékelést végző vagy hatástanulmányokat készítő szervezetek hálózatba szervezésének támogatására)

Mobilias (www.eurodesk.hu):

Ifjúságpolitikai együttműködések:

- 1. Alprogram – Fiatalok Európáért
- 2. Alprogram – Európai Önkéntes Szolgálat (EVS)
- 3. Alprogram – Fiatalok a Világban
- 4. Alprogram – Ifjúságsegítők támogatása
- 5. Alprogram – Ifjúságpolitikai együttműködések

Regionális Operatív Programok (ROP):

- *Dél-Alföldi Operatív Program (DAOP)*
 - DAOP-2007-1.1.1/A: Ipari területek, ipari parkok és vállalkozói inkubátorházak infrastrukturális fejlesztése
 - DAOP-2007-3.1.1/B: Önkormányzati és állami tulajdonú belterületi, valamint önkormányzati külterületi közutak fejlesztése
 - DAOP-2007-4.2.1/2F: Alapfokú nevelési-oktatási intézmények és gimnáziumok infrastrukturájának fejlesztése
 - DAOP-2007-4.3.1: Akadálymentesítés

- *Dél-Dunántúli Operatív Program (DDOP)*
 - DDOP-2007-1.1.1: Az üzleti infrastruktúra (ipari parkok, inkubátorházak, barnamezős telephelyek) fejlesztésének támogatására
 - DDOP-2007-3.1.1: Közzszolgálati intézmények akadálymentesítésére
 - DDOP-2007-3.1.2/2F: Integrált kis- és mikrotérségi oktatási hálózatok és központjaik fejlesztése
- *Észak-Alföldi Operatív Program (ÉAOP)*
 - ÉAOP-2007-1.1.1: Inkubáció elősegítése
 - ÉAOP-2007-3.1.2: Önkormányzati utak fejlesztése
 - ÉAOP-2007-4.1.1/2F: Oktatási-nevelési intézmények fejlesztésének támogatására
- *Észak-Magyarországi Operatív Program (ÉMOP)*
 - ÉMOP-2007-1.1.1: Ipari területek, ipari parkok, inkubátorházak fejlesztésének támogatására
 - ÉMOP-2007-1.1.1: Ipari területek, ipari parkok, inkubátorházak fejlesztésének támogatására
 - ÉMOP-2007-4.3.1: Közoktatás térségi sajátosságokhoz igazodó szervezése és infrastruktúrájának fejlesztésére
- *Közép-Dunántúli Operatív Program (KDOP)*
 - KDOP-2007-1.1.1: Regionálisan kiegyensúlyozott, vonzó telephelyi, iparterületi infrastruktúra kialakítása
 - KDOP-2007-4.2.2: Kerékpárút hálózat fejlesztése
 - KDOP-2007-5.1.1: Közoktatási Infrastrukturális Fejlesztés támogatására
- *Közép-Magyarországi Operatív Program (KMOP)*
 - KMOP-2007-1.2.2: Komplex technológiai beruházás a hátrányos helyzetű kistérségekben induló vállalkozások részére
 - KMOP-2007-1.2.3: Nemzetközi szolgáltató központok létrehozása, fejlesztése
 - KMOP-2007-1.2.5: Vállalati folyamatmenedzsment támogatása
 - KMOP-2007-1.2.6: Minőség-, környezet és egyéb irányítási rendszerek bevezetése
 - KMOP-2007-1.2.7: E-kereskedelem és egyéb e-szolgáltatások támogatása
 - KMOP-2007-1.5.3/A és D: Inkubátor-házak – szolgáltatásfejlesztéssel egybekötött – építése, bővítése, fejlesztése; Ipari parkok, ipari területek telephely- és szolgáltatás- fejlesztése
 - KMOP-2007-2.1.1/B: Belterületi utak fejlesztése
 - KMOP-2007-2.1.2: Kerékpárutak fejlesztése
 - KMOP-2007-4.5.3: Önkormányzatok illetőleg önkormányzati feladatellátást biztosító egyes közzszolgálatások akadálymentesítése
 - KMOP-2007-4.6.1: Közoktatási intézmények beruházásainak támogatására
- *Nyugat-Dunántúli Operatív Program (NYDOP)*
 - NYDOP-2007-1.3.1: A befektetési környezet fejlesztése – ipari parkok, iparterületek és inkubátorházak támogatására
 - NYDOP-2007-4.3.1/B: Kerékpárút-hálózat fejlesztése forgalmas útszakaszok mentén
 - NYDOP-2007-5.3.1: Közoktatási infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztése

Schubert Olívia